

عادات‌های مطالعه‌ی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه و ارتباط آن با ویژگی‌های جمعیت شناختی در سال ۱۳۹۴

محمد مهدی محمدی: دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه،
کرمانشاه، ایران.

رقیه پورصابری*: مربی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، ایران.

محمد حسن امیدوار برنا: عضو هیأت علمی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.

چکیده: شیوه و عادت مطالعه‌ی یک فرد تعیین‌کننده‌ی میزان پیشرفت تحصیلی وی خواهد بود لذا مطالعه‌ی حاضر با هدف تعیین عادات مطالعه‌ی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه و ارتباط آن با ویژگی‌های جمعیت شناختی در سال ۱۳۹۴ انجام شده‌است. مطالعه‌ی توصیفی تحلیلی حاضر بر روی ۶۶۹ نفر (۳۳۰ دانشجوی تحصیلات تکمیلی و ۳۳۹ دانشجوی کارشناسی و دکترای حرفه‌ای) از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه انجام شد. روش نمونه‌گیری در ارتباط با دانشجویان تحصیلات تکمیلی سرشماری بود و در مورد سایر دانشجویان نمونه‌گیری به روش تصادفی طبقه‌ای بکار گرفته شد. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه‌ی عادات مطالعه (PSSHI) بود. داده‌های جمع‌آوری شده توسط نرم‌افزار SPSS نسخه‌ی ۱۶ و آزمون‌های t مستقل، آنالیز واریانس و ضریب همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. میانگین کلی وضعیت عادات مطالعه‌ی دانشجویان $47/38 \pm 4/85$ گزارش شد. کم‌ترین میانگین نمره در بین حیطه‌های مختلف مربوط به حیطه‌های یادداشت برداری ($41/85 \pm 21/14$) و مدیریت زمان ($42/36 \pm 15/71$) بود. دانشجویان رشته بهداشت در حیطه‌های یادداشت برداری و انگیزش یادگیری کمترین میانگین را داشتند. بین برخی از حیطه‌های عادت‌های مطالعه افراد با جنسیت، وضعیت تاهل، رشته‌ی تحصیلی، زمان آمادگی برای امتحان ارتباط معنادار آماری وجود داشت ($P < 0/05$) اما با محل سکونت ارتباط معنادار آماری گزارش نشد ($P > 0/05$). وضعیت عادات مطالعه‌ی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سطح متوسطی است که با سطح ایده آل آن فاصله زیادی دارد لذا پیشنهاد می‌شود اصول مطالعاتی صحیح به دانشجویان از همان بدو ورود به دانشگاه آموزش داده شود.

واژگان کلیدی: عادات مطالعه، دانشجویان، مهارت‌های مطالعه.

*نویسنده‌ی مسؤؤل: مربی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، ایران.

(Email: salahshoor23@gmail.com)

مقدمه

پیشرفت در اصول مطالعه و یادگیری یکی از جنبه‌های اساسی در ارتقای علمی موسسات آموزشی جهان محسوب می‌شود. این در حالی است که هر ساله تعداد زیادی از دانشجویان، تحصیلات دانشگاهی خود را رها می‌کنند و یا اینکه نمی‌توانند دوره‌ی تحصیلی خود را در موعد مقرر به اتمام برسانند (حقانی و خدیوزاده، ۲۰۰۹). اثربخشی یک مطالعه را می‌توان متأثر از عوامل مختلفی دانست. با وجود تأثیر عوامل فردی و محیطی بر سطح یادگیری درسی و یادآوری مطالب آموخته‌شده، آنچه علم امروز آن را به عنوان عاملی تأثیرگذار بر عملکرد تحصیلی دانشجویان قلم داد می‌کند، مهارت‌ها و عادات مطالعه‌ی فراگیران است بطوریکه برخی دانشمندان مهارت‌های مطالعه را به عنوان مؤثرترین عامل بر وضعیت تحصیلی دانشجویان تلقی کرده‌اند (کوشان و حیدری، ۲۰۰۷). این در حالی است که بسیاری از دانشجویان از استعدادها و توانایی‌های ذاتی به منظور مطالعه‌ی کارآمد برخوردار هستند اما به دلیل نقص در مهارت‌های مطالعه، پیشرفت تحصیلی چشمگیری نخواهند داشت (حقانی و خدیوزاده، ۲۰۰۹). بسیاری از مطالعات اثربخشی روش مطالعه را به عنوان جزء جدایی ناپذیر پیشرفت تحصیلی دانسته‌اند بطوریکه، کرید و کونسل در قالب یک مطالعه‌ی مروری سیستماتیک نشان دادند که همبستگی بسیار قدرتمندی بین روش و عادات مطالعه با عملکرد تحصیلی دانشجویان وجود دارد (کرید و کونسل، ۲۰۰۸). باید دانست که مطالعه یک فعالیت ساختار یافته‌ی منفرد نیست بلکه مجموعه‌ای از استراتژی‌ها را شامل می‌شود که یک خواننده ماهر بر آنها مسلط است و در موقعیت‌های مختلف از راهبردهای خاص آن بهره می‌برد (نادری و همکاران، ۲۰۱۰). امروزه بسیاری از دانشگاه‌های مطرح جهان آموزش مهارت‌ها و فنون مطالعه را در مرحله‌ی ورود دانشجویان به دانشگاه، امری ضروری می‌دانند (نوریان و همکاران، ۲۰۰۶). بطوریکه فرگی و همکاران در مطالعه‌ی خود نشان دادند که ایجاد آمادگی مطالعه قبل از ورود به دانشگاه بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان مؤثر خواهد بود. به عبارت دیگر اصول و عادات مطالعه‌ی صحیح مقدمات پیشرفت تحصیلی دانشجویان را فراهم می‌کند (فرگی و همکاران، ۲۰۰۸). دانشجویان حیطه‌ی پزشکی، با دنیایی از آموختنی‌ها مواجه هستند که یادگیری آنها امری حیاتی است چراکه آنچه یک دانشجو در این حیطه با آن مواجه است صرفاً حفیضیاتی خشک نیست بلکه عرصه‌ی بالین است که حیات جامعه‌ی بشری را متأثر می‌سازد. دانش پزشکی یک دانش تئوری محض نیست بلکه این تئوری بطور

گسترده‌ای مقدمات یک اقدام نجات دهنده‌ی حیات را فراهم می‌سازد، حال در صورتی که یادگیری این دانش حیاتی با مشکل مواجه شود، نمی‌توان عملکردی مناسب را در زمان بروز بحران انتظار داشت. از طرفی دانشی که در حیطه‌ی پزشکی مورد مطالعه قرار می‌گیرد از ویژگی‌هایی چون: حجم بالای مطالب، گستردگی مطالب، مشکل در سپردن به حافظه و یادآوری و بروز بودن هر لحظه‌ی علوم جدید، برخوردار است و در صورت عدم بکارگیری روش صحیح مطالعه، شاهد از بین رفتن وقت و انرژی فراگیران خواهیم بود که نه تنها عملکرد تحصیلی آنها را متأثر می‌کند بلکه سلامت جامعه نیز تحت حیطه‌ی دانش این افراد قرار خواهد گرفت (تورشیزی، ۲۰۱۳). همانگونه که خصوصیات و ویژگی‌های فردی در افراد مختلف متفاوت است، عادات و شیوه‌ی مطالعه‌ی آنها نیز متفاوت می‌باشد به گونه‌ای که افراد مختلف شیوه‌های خاصی برای مطالعه‌ی خود بکار می‌برند که بعضاً این شیوه درست و یا غلط خواهد بود، بدیهی است که اگر شیوه و عادت مطالعه‌ی یک فرد اشتباه باشد چیزی بجز هدر رفتن انرژی و عدم موفقیت را شاهد نخواهیم بود (ابدی، ۲۰۱۳). عادات مطالعه‌ی دانشجویان را می‌توان در حیطه‌هایی چون؛ مدیریت زمان، وضعیت فیزیکی، توانایی خواندن، یادداشت برداری، انگیزه یادگیری، حافظه، برگزاری امتحانات و تندرستی بررسی نمود (فریدونی مقدم و چراغیان، ۲۰۱۳؛ تورشیزی، ۲۰۱۳؛ هاشمیان، ۲۰۱۴). بدین ترتیب که هر یک از حیطه‌های مذکور را می‌توان چنین شرح داد:

مدیریت زمان: مدیریت زمان مطالعه از جمله مهارت‌ها و عادات مطالعه‌ی دانشجویان محسوب می‌گردد که عواملی چون زمان مطالعه‌ی روزانه، زمان انجام تکالیف، میزان استراحت و نحوه‌ی مدیریت آن در زمان مطالعه را مورد بررسی قرار می‌دهد.

وضعیت فیزیکی: به محیط فیزیکی اشاره دارد. وضعیت سر و صدا و سایر عوامل فیزیکی در این حیطه می‌توانند مطرح باشند.

توانایی خواندن: به بررسی اولویت بندی در هنگام خواندن مطالب، دقت مطالعه، نحوه‌ی مطالعه بر اساس اهمیت موضوع مورد مطالعه و... می‌پردازد.

یادداشت برداری: به یادداشت برداری یا عدم انجام آن در حین مطالعه و حین تدریس استاد پرداخته می‌شود. از طرفی این نکته که آیا موارد یادداشت شده با متن اصلی کتاب مقایسه می‌شود یا خیر، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

انگیزه یادگیری: به بررسی مطالعه مطالب توسط دانشجو پیش از تدریس آن توسط استاد، مطالعه در هر زمانی که

دموگرافیک دانشجویان تشکیل می داد که شامل سؤالاتی در زمینه ی جنس، سن، معدل تحصیلی، وضعیت تاهل، رشته ی تحصیلی، مقطع تحصیلی (شامل کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکترای حرفه‌ای، دکترای تخصصی)، سابقه‌ی مشروط شدن در حداقل یک ترم تحصیلی (بلی، خیر)، محل سکونت (بومی، غیر بومی) و دو سؤال شامل "آیا صرفاً به مطالب ارائه شده توسط استاد اکتفا می‌کنید؟" (بلی، خیر) و "مطالعه شما بیشتر محدود به کدام یک از دوره‌های زیر، جهت آمادگی در امتحان است؟ (طول ترم، فرجه، شب امتحان)" تشکیل می‌داد. قسمت دوم پرسشنامه عادت‌های مطالعه PSSHI حاوی ۴۵ سؤال بود. سؤالات پرسشنامه ی مذکور ۸ حیطه را پوشش می‌دادند که شامل حیطه‌های مدیریت زمان (۵ سؤال)، وضعیت فیزیکی (۶ سؤال)، توانایی خواندن (۸ سؤال)، یادداشت کردن (۳ سؤال)، انگیزه‌ی یادگیری (۶ سؤال)، حافظه (۴ سؤال)، برگزاری امتحانات (۱۰ سؤال) و تندرستی (۳ سؤال) بودند. پاسخ "همیشه یا بیشتر اوقات" نمره ۲، "بعضی اوقات" نمره ۱ و "به ندرت یا هرگز" نمره ۰ صفر را به خود اختصاص می‌داد، بنابراین حداکثر نمره‌ی کل پرسشنامه ۹۰ و حداقل آن برابر با صفر بود، بدان معنا که هرچه نمره‌ی یک فرد بالاتر باشد، عادات مطالعه‌ی وی مطلوب‌تر خواهد بود. حداکثر نمره‌ی هر یک از حیطه‌ها چنین است: حیطه‌ی مدیریت زمان ۱۰، وضعیت فیزیکی ۱۲، توانایی خواندن ۱۶، یادداشت کردن ۶، انگیزه یادگیری ۱۲، حافظه ۸، برگزاری امتحانات ۲۰، تندرستی ۶. لازم به ذکر است جهت سهولت در درک یافته‌ها، در تمامی حیطه‌ها نمرات دانشجویان تبدیل به نمره از ۱۰۰ شد و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. روایی و پایایی این پرسشنامه در مطالعات گذشته مورد بررسی قرار گرفته بود، بدین ترتیب که پایایی باز آزمون ۰/۸۸، ثبات درونی به روش دو نیم کردن ۰/۶۵ و نیز روایی وابسته به معیار ۰/۷۴ برای آن گزارش شده‌است (فریدونی مقدم و چراغیان، ۲۰۱۳؛ تورشیزی، ۲۰۱۳؛ هاشمیان، ۲۰۱۴). در این مطالعه ضمن توضیح اهداف مطالعه برای هریک از واحدهای مورد مطالعه، رضایت آگاهانه آنها جهت شرکت در مطالعه کسب گردید و به هریک از دانشجویان اطمینان داده شد که اطلاعات دریافتی آنها کاملاً محرمانه خواهد بود. با در نظر گرفتن این نکته که وضعیت روحی روانی نمونه‌ها در هنگام تکمیل پرسشنامه‌ها برنحویه پاسخ آنها به سؤالات پرسشنامه اثرگذار می‌باشد، بدین منظور تلاش پژوهشگران بر توزیع پرسشنامه‌ها در زمان بعد از امتحانات تحصیلی بود و سؤالاتی که احتمال تحریک روانی در قبال آنها داده می‌شد در انتهای پرسشنامه مطرح گردید

فرد احساس فراغت دارد، میزان شرکت فرد به طور مرتب در کلاس‌ها و میزان تمایل وی برای جبران درس‌های ضعیف پرداخته شود.

حافظه: به تمایل فرد در بخاطر آوردن مطالب مطالعه شده و مرور مطالب اطلاق می‌گردد.

برگزاری امتحانات: وضعیت خواب فرد در دوره امتحانات، نحوه‌ی پاسخگویی به سؤالات در حین امتحان، تنظیم زمان بر اساس نوع سؤال و تعداد سؤالات امتحانی، مطالعه موارد یادداشت برداری شده قبل از امتحان و ترتیب پاسخگویی به سؤالات امتحانی.

تندرستی: این حیطه را می‌توان در وضعیت امید یا ناامیدی فرد در صورت موفقیت و یا عدم موفقیت در امتحان، تمایل فرد به پیروی از برنامه راهنمای عادات مطالعه در صورت تنظیم شدن، کمک گرفتن از اساتید به منظور مطالعه صحیح تر.

خوشبختانه تغییر در عادات و شیوه‌ی مطالعه افراد امری امکان پذیر است بدان معنا که با شناسایی افرادی که عاداتی غلط در مطالعه‌ی خود دارند می‌توان این عادات را اصلاح نمود (ابذری ۲۰۱۳). با توجه به اهمیت فراگیری دانش در دانشجویان رشته‌های پزشکی و نقش کلیدی و حیاتی آنها در سلامت هرچه بیشتر جامعه و با در نظر گرفتن این نکته که تاکنون مطالعه‌ی در زمینه‌ی شناسایی عادات مطالعه در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه صورت نگرفته‌است بر آن شدیم تا مطالعه‌ای با هدف تعیین عادات مطالعه‌ی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه و ارتباط آن با ویژگی‌های جمعیت شناختی در سال ۱۳۹۴ انجام دهیم.

روش بررسی

مطالعه‌ی حاضر یک مطالعه‌ی توصیفی تحلیلی است که بر روی ۶۶۹ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه (شامل دانشکده‌های پرستاری مامایی، پزشکی، بهداشت، داروسازی، پیراپزشکی) در سال ۱۳۹۴ انجام شد. در این مطالعه از مجموع ۲۷۷۱ دانشجویی در حال تحصیل در مقاطع کارشناسی و دکترای حرفه‌ای، به کمک جدول کرجسی و مورگان تعداد ۳۳۹ نفر انتخاب شدند و از طرفی کلیه‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی این دانشگاه که شامل ۳۳۰ نفر بودند نیز وارد مطالعه شدند. روش نمونه‌گیری در ارتباط با دانشجویان مقاطع کارشناسی و دکترای حرفه‌ای، نمونه‌گیری به روش تصادفی طبقه‌ای بود و در مورد دانشجویان تحصیلات تکمیلی روش نمونه‌گیری سرشماری بود. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه‌ای شامل دو قسمت بود، بخش اول را سؤالاتی در ارتباط با مشخصات

دکترای حرفه‌ای ۴۶/۱۴±۴/۷۸ و در دانشجویان تحصیلات تکمیلی ۴۸/۶۵±۵/۳۲ گزارش شد. جدول شماره‌ی ۱ به تفکیک وضعیت هریک از حوزه‌های عادات مطالعه را در دانشجویان تحصیلات تکمیلی با سایر دانشجویان (دانشجویان کارشناسی و دکترای حرفه‌ای) نشان می‌دهد. دانشجویان تحصیلات تکمیلی در مقایسه با سایر دانشجویان در حیطه‌های "مدیریت زمان" و "حافظه" از میانگین بالاتری برخوردار بودند که این اختلاف از نظر آماری معنادار بود ($P < 0/05$). مقایسه میانگین نمره‌ی عادات مطالعه در دانشجویان دختر و پسر حاکی از آن بود که در حیطه‌های یادداشت برداری، انگیزش یادگیری و برگزاری امتحانات، میانگین نمره عادات مطالعه‌ی دانشجویان دختر بطور معناداری بیشتر از پسران بود ($P < 0/05$). (جدول شماره ۱).

جدول شماره ۱- مقایسه‌ی میانگین وضعیت عادات مطالعه‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی با سایر دانشجویان (کارشناسی و دکترای حرفه‌ای)

حیطه‌ها	دانشجویان تحصیلات تکمیلی		دانشجویان کارشناسی و دکترای حرفه‌ای		سطح معناداری
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	
مدیریت زمان	۴۶/۲۱	۱۴/۳۳	۳۸/۶۱	۱۶/۰۸	*۰/۰۰۳
وضعیت فیزیکی	۴۹/۸۴	۱۴/۶۵	۴۷/۳۲	۱۳/۳۵	۰/۰۸۴
توانایی خواندن	۴۵/۰۳	۱۶/۹۴	۴۵/۷۷	۱۵/۵۳	۰/۵۵۶
یادداشت کردن	۴۱/۷۱	۲۱/۳۶	۴۱/۹۸	۲۰/۹۶	۰/۸۶۹
انگیزه یادگیری	۵۶/۴۴	۱۲/۳۶	۵۱/۰۳	۱۵/۰۶	۰/۰۵۸
حافظه	۵۲/۳۱	۱۵/۶۸	۴۹/۴۱	۱۶/۹۷	*۰/۰۲۲
برگزاری امتحانات	۵۴/۱۲	۱۱/۶۹	۵۲/۳۲	۱۲/۰۶	۰/۰۵۲
تندرستی	۴۳/۵۳	۱۹/۷۵	۴۲/۷۲	۱۸/۸۲	۰/۵۸۷

* $P < 0/05$

میانگین و انحراف معیار عادات مطالعه در حیطه‌ی وضعیت فیزیکی در دانشجویان مجرد $۴۹/۳۸ \pm ۱۴/۴۷$ و در دانشجویان متأهل $۴۶/۹۳ \pm ۱۳/۰۶$ بود که این اختلاف از نظر آماری معنادار گزارش شد ($P < 0/05$). در ارتباط با رشته‌ی تحصیلی دانشجویان و ارتباط آن با نمره عادات مطالعه، چنین می‌توان نوشت: در حوزه‌های مدیریت زمان، یادداشت برداری و انگیزش یادگیری بین میانگین نمرات دانشجویان رشته‌های مختلف علوم پزشکی اختلاف آماری معناداری وجود داشت بدین ترتیب که در حیطه‌ی مدیریت زمان دانشجویان مامایی با میانگین و انحراف معیار $۴۵/۴۱ \pm ۱۷/۵۷$ بیشترین نمره و دانشجویان رشته‌های داروسازی و پرستاری به ترتیب با نمرات $۳۴/۵۹ \pm ۱۳/۲۴$ و $۳۶/۰۴ \pm ۱۵/۴۵$ کمترین میانگین نمره را به خود اختصاص داده بودند. در حیطه‌ی یادداشت برداری، دانشجویان پرستاری ($۴۸/۸۳ \pm ۱۹/۷۱$) بیشترین میانگین و دانشجویان بهداشت ($۳۶/۸۲ \pm ۲۰/۲۷$) کمترین میانگین را به خود

با این حال کنترل سایر عوامل مؤثر بر وضعیت روحی دانشجویان از عهده‌ی محقق خارج بود. از طرف دیگر، احتمال عدم تمایل و کاهش مشارکت برخی از دانشجویان در خصوص تکمیل پرسشنامه‌ها مطرح بود که در این راستا، در قبال پر کردن صحیح پرسشنامه‌ها، هدیه توزیع گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها به کمک نرم افزار آماری SPSS نسخه ۱۶ انجام شد. بدین منظور از روش‌های آمار توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار) و آمار تحلیلی (آزمون t مستقل، آنالیز واریانس و ضریب همبستگی پیرسون) در سطح معناداری ۰/۰۵ استفاده شد.

یافته‌ها

از مجموع ۶۶۹ نفر از دانشجویان مورد مطالعه، تعداد ۳۱۲ نفر (۴۶/۶ درصد) مذکر و ۳۵۷ نفر (۵۳/۴ درصد) مؤنث بودند. میانگین و انحراف معیار سنی دانشجویان مورد مطالعه $۲۴/۳۹ \pm ۲/۸۲$ بود و دامنه‌ی سنی آنها از ۱۸ تا ۳۸ سال گزارش شد. ۶۶/۷ درصد (۴۴۶ نفر) از دانشجویان مجرد و ۳۳/۳ درصد (۲۲۳ نفر) از آنها متأهل بودند. میانگین معدل تحصیلی در مجموع دانشجویان $۱/۴۷ \pm ۱۴/۷۴$ بود که دامنه‌ی آن از $۱۰/۳۲$ تا $۱۸/۴۷$ را نشان می‌داد. در ارتباط با محل سکونت دانشجویان، ۵۲/۹ درصد (۳۵۴ نفر) از دانشجویان بومی بودند و ۴۷/۱ درصد (۳۱۵ درصد) را دانشجویان غیر بومی تشکیل می‌دادند. در مورد سابقه‌ی مشروطی دانشجویان، ۸۱/۱ درصد از دانشجویان فاقد هر نوع سابقه‌ی مشروطی بودند و ۱۸/۹ درصد از آنها سابقه‌ی مشروطی را در حداقل یک ترم تحصیلی داشتند. ۶۴/۶ درصد از دانشجویان، اظهار کرده بودند که در مطالعه‌ی خود صرفاً به مطالب ارائه شده توسط استاد اکتفا می‌کنند و تنها ۳۵/۴ درصد از آنها مطالعه‌ی فراتر از مطالب ارائه شده توسط استاد داشتند. در ارتباط با بیشترین تمرکز دانشجویان جهت آمادگی در امتحان، ۱۷/۷ درصد از دانشجویان در طول ترم تحصیلی، ۵۱/۹ درصد در طول فرجه امتحانات و ۳۰/۴ درصد از دانشجویان مطالعه‌ی محدود به شب امتحان داشتند. میانگین کلی وضعیت عادات مطالعه‌ی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه $۴۷/۳۸ \pm ۴/۸۵$ گزارش شد. میانگین نمرات هریک از حوزه‌های عادات مطالعه به تفکیک عبارت بودند از: مدیریت زمان ($۴۲/۳۶ \pm ۱۵/۷۱$)، وضعیت فیزیکی ($۴۸/۵۶ \pm ۱۴/۰۵$)، توانایی خواندن ($۴۵/۴۱ \pm ۱۶/۲۳$)، یادداشت کردن ($۴۱/۸۵ \pm ۲۱/۱۴$)، انگیزه‌ی یادگیری ($۵۳/۶۷ \pm ۱۴/۰۶$)، حافظه ($۵۰/۸۴ \pm ۱۶/۳۹$)، برگزاری امتحانات ($۵۳/۲۱ \pm ۱۱/۹۱$) و تندرستی ($۴۳/۱۲ \pm ۱۹/۲۸$). میانگین وضعیت عادات مطالعه‌ی در دانشجویان کارشناسی و

برخوردار بودند. در سایر حیطه‌ها هیچ اختلاف آماری معناداری بین رشته‌ی تحصیلی و نمره عادات مطالعه دانشجویان گزارش نشد. (جدول شماره ۲).

اختصاص داده بودند. در حیطه‌ی انگیزش یادگیری، دانشجویان پزشکی ($118/02 \pm 55/84$) و مامایی (بیشترین میانگین و دانشجویان بهداشت $12/49 \pm 55/01$) از کمترین میانگین در این حیطه

جدول شماره ۲: میانگین و انحراف معیار نمرات دانشجویان در حیطه های مختلف عادات مطالعه به تفکیک برخی متغیرهای مورد مطالعه

متغیر	مدیریت زمان	وضعیت فیزیکی	توانایی خواندن	یادداشت برداری	انگیزش یادگیری	حافظه	برگزاری امتحانات	تندرستی
جنس	دختر	۴۲/۴۱±۱۴/۸۲	۴۷/۱۱±۱۳/۸۶	۴۵/۷۶±۱۶/۱۹	۴۵/۹۳±۱۹/۸۲	۵۵/۴۸±۱۳/۵۱	۵۰/۷۶±۱۶/۳۵	۴۳/۶۵±۱۹/۶۷
	پسر	۴۱/۱۵±۱۶/۵۸	۵۰/۲۴±۱۴/۱۱	۴۴/۹۹±۱۶/۲۹	۳۷/۱۷±۲۱/۶۶	۵۱/۶۲±۱۴/۴۱	۵۱/۱۶±۱۶/۴۷	۴۲/۵۴±۱۸/۸۳
سطح معناداری								
وضعیت تاهل	مجرد	۴۲/۱۹±۱۶/۱۱	۴۹/۳۸±۱۴/۴۷	۴۵/۸۲±۱۵/۷۱	۴۲/۱۵±۲۱/۲۷	۵۳/۴۶±۱۴/۰۶	۵۰/۴۷±۱۶/۶۳	۴۳/۱۶±۱۹/۱۵
	متاهل	۴۲/۶۹±۱۴/۸۸	۴۶/۹۳±۱۳/۰۶	۴۴/۵۶±۱۷/۲۵	۴۱/۲۵±۲۰/۹۱	۵۴/۱۱±۱۴/۰۹	۵۱/۵۷±۱۵/۹۱	۴۳/۰۴±۱۹/۵۷
سطح معناداری								
رشته ی تحصیلی	پزشکی	۴۰/۰۱±۱۶/۹۱	۴۸/۰۹±۱۱/۷۸	۵۰/۱۱±۱۷/۰۱	۴۲/۹۸±۲۲/۲۶	۵۵/۸۴±۱۸/۰۲	۴۹/۱۱±۱۴/۸۵	۴۳/۲۷±۱۹/۱۲
	پرستاری	۳۶/۰۴±۱۵/۴۵	۴۸/۰۶±۱۵/۰۸	۴۸/۶۱±۱۵/۸۹	۴۶/۸۳±۱۹/۷۱	۵۳/۱۱±۱۶/۰۶	۵۰/۲۹±۱۳/۷۷	۴۱/۰۸±۱۸/۳۱
	مامایی	۴۵/۴۱±۱۷/۵۷	۴۹/۷۷±۱۲/۰۲	۴۷/۲۹±۱۴/۰۷	۴۲/۷۹±۲۱/۷۱	۵۵/۰۱±۱۲/۴۹	۵۱/۰۲±۱۶/۲۳	۴۶/۸۴±۱۹/۹۶
	داروسازی	۳۴/۵۹±۱۳/۲۴	۴۹/۵۴±۱۵/۵۸	۴۶/۲۸±۱۷/۲۷	۴۷/۷۴±۱۸/۹۱	۵۰/۴۵±۱۳/۳۱	۴۸/۹۸±۱۸/۲۵	۴۳/۶۹±۱۷/۲۸
	پیراپزشکی	۳۷/۰۸±۱۲/۶۵	۴۵/۶۳±۱۳/۱۴	۴۴/۰۱±۱۵/۱۵	۳۹/۳۲±۲۰/۷۲	۴۹/۴۳±۱۵/۳۱	۴۶/۸۴±۱۵/۲۳	۴۰/۷۷±۱۹/۰۶
	بهداشت	۴۰/۰۱±۲۰/۰۸	۴۶/۱۱±۱۳/۱۳	۴۲/۹۱±۱۳/۶۹	۳۶/۸۲±۲۰/۲۷	۴۵/۹۶±۱۱/۲۶	۵۲/۶۲±۲۲/۳۱	۴۳/۵۴±۱۸/۹۳
سطح معناداری								
زمان آمادگی برای امتحان	طول نرم	۴۵/۲۱±۲۰/۱۴	۴۸/۱۷±۱۴/۷۸	۴۴/۳۴±۱۵/۱۲	۴۴/۷۴±۲۲/۰۲	۵۵/۴۷±۱۴/۵۸	۴۷/۰۴±۱۷/۱۱	۴۴/۲۹±۱۷/۸۳
	فرجه امتحانات	۳۸/۶۵±۱۴/۰۷	۴۸/۱۵±۱۲/۸۳	۴۵/۵۱±۱۵/۵۵	۴۲/۶۸±۲۰/۵۷	۵۱/۲۸±۱۵/۷۵	۵۰/۰۱±۱۴/۸۴	۴۱/۹۷±۱۸/۰۳
سطح معناداری								
محل سکونت	بله	۴۲/۶۵±۱۴/۹۶	۴۸/۷۷±۱۴/۰۵	۴۴/۹۶±۱۶/۷۷	۴۱/۴۳±۲۰/۳۹	۵۴/۱۷±۱۳/۴۷	۵۱/۱۶±۱۵/۹۸	۴۳/۲۶±۱۸/۸۴
	غیر بله	۴۲/۰۳±۱۶/۵۱	۴۸/۳۳±۱۴/۰۸	۴۵/۹۱±۱۵/۶۲	۴۲/۳۲±۲۱/۹۸	۵۳/۱۲±۱۴/۶۹	۵۰/۴۷±۱۶/۸۶	۴۲/۹۶±۱۹/۷۹
سطح معناداری								
سابقه ی مشروطی	بله	۴۰/۷۸±۲۱/۴۷	۴۳/۶۱±۱۳/۵۸	۴۲/۸۱±۱۶/۷۴	۴۰/۶۲±۲۲/۹۷	۴۲/۹۶±۱۸/۷۳	۴۲/۳۸±۱۵/۶۸	۳۹/۸۴±۲۰/۰۵
	خیر	۳۸/۱۱±۱۴/۵۵	۴۸/۱۸±۱۳/۱۷	۴۶/۴۶±۱۵/۱۹	۴۲/۳۱±۲۰/۴۹	۵۲/۹۳±۱۳/۴۲	۵۱/۰۴±۱۶/۸۶	۴۳/۳۹±۱۸/۵۱
سطح معناداری								
صرفا اکثفا به مطالب استاد	بله	۳۸/۹۹±۱۵/۱۴	۴۷/۶۷±۱۳/۶۱	۴۵/۸۲±۱۵/۱۷	۴۲/۵۴±۲۰/۹۴	۵۱/۱۵±۱۵/۳۶	۴۹/۴۲±۱۷/۵۴	۴۳/۱۵±۱۹/۰۵
	خیر	۳۷/۹۱±۱۷/۲۲	۴۶/۶۶±۱۲/۸۹	۴۵/۶۷±۱۶/۲۳	۴۰/۹۷±۲۱/۰۴	۵۰/۸۳±۱۴/۵۹	۴۹/۳۶±۱۵/۹۳	۴۱/۹۴±۱۸/۴۵
سطح معناداری								

برخوردار بودند. هاشمیان دلیل این تناقض را در ماهیت رشته می‌داند به عبارت دیگر مطالعه‌ی حاضر و مطالعات ترشیزی و همکاران و فریدونی مقدم بر روی دانشجویانی صورت گرفته که در رشته‌های مختلف علوم پزشکی در حال تحصیل بودند این در حالی است که رشته‌ی کتابداری (که جامعه‌ی پژوهش مطالعه‌ی هاشمیان و همکاران را تشکیل می‌داد) از درون مایه‌ی پزشکی برخوردار نبود (هاشمیان، ۲۰۱۴). در مرحله‌ی بعدی مدیریت زمان به عنوان یک مشکل در عادات مطالعه‌ی دانشجویان شناخته شد، در مطالعه‌ی نوریان و همکاران نیز که در دانشگاه علوم پزشکی زنجان انجام شد حیطه‌ی مدیریت زمان به عنوان اصلی‌ترین مشکل دانشجویان این دانشگاه معرفی گردید که به نوعی با مطالعه‌ی نیز همخوانی دارد (نوریان و همکاران، ۲۰۰۶) مطالعه‌ی شهیدی و همکاران نیز که در دانشگاه علوم پزشکی فسا انجام شد تأییدی دیگر بر این موضوع بود (شهیدی و همکاران، ۲۰۱۴) از طرفی دانشجویانی که مطالعه‌ی آنها محدود به فرجه امتحانات و شب امتحان بود در مقایسه با دانشجویانی که در طول ترم تحصیلی مطالعه می‌کردند در حیطه‌های "مدیریت زمان" و "انگیزه‌ی یادگیری" از وضعیت نامطلوبی برخوردار بودند این یافته با مطالعه‌ی ترشیزی و همکاران همخوانی داشت (ترشیزی و همکاران، ۲۰۱۳). ضعف در مدیریت زمان در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه تا حدی است که ۸۲/۳ درصد از دانشجویان اذعان کرده بودند که تمرکز اصلی مطالعاتی آنها برای آمادگی در امتحان معطوف به فرجه‌ی امتحانات و شب امتحان است و تنها ۱۷/۷ درصد دانشجویان مطالعه‌ی برنامه‌ریزی شده در طول ترم تحصیلی داشتند. به عبارتی در یک دانشگاه که انتظار می‌رود مطالعه‌ی پویا باشد و نه مقطعی، عملاً شاهد این موضوع هستیم که دانشجویان صرفاً مطالعه‌ی مقطعی و محدود به فرجه‌ی امتحانات و شب امتحان دارند. یافته‌های مطالعه‌ی راوری و همکاران حاکی از آن است که اکثریت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان مدیریت زمان را تنها محدود به دوره امتحانات کرده بودند بطوریکه در طول ترم تحصیلی برنامه‌مدونی جهت مطالعه نداشتند، راوری و همکاران عدم مدیریت مناسب زمان را منجر به انباشته شدن مطالب تدریس شده در طول ترم تحصیلی و عاملی در جهت بروز یک منبع اضطراب در دانشجویان قلمداد کردند (راوری ۲۰۰۸). به نظر می‌رسد یافته‌های مطالعه‌ی محمدی و پرندین در بررسی سطح اضطراب امتحان ۵۱۰ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه خود تأییدی بر این موضوع باشد بطوریکه ۶۱/۳ درصد از دانشجویان این دانشگاه سطح اضطراب امتحان

بین زمان آمادگی برای امتحان (طول ترم، فرجه امتحانات، شب امتحان) و نمره عادات مطالعه در حیطه‌های مدیریت زمان و انگیزش یادگیری اختلاف آماری معناداری وجود داشت که جزئیات آن در جدول شماره ۲ شرح داده شده است. دانشجویانی که سابقه‌ی مشروطی داشتند در مقایسه با سایر دانشجویان در حیطه‌های وضعیت فیزیکی، توانایی خواندن، انگیزش یادگیری، حافظه و برگزاری امتحانات از میانگین عادات مطالعه‌ی کمتری برخوردار بودند که این اختلاف از نظر آماری معنادار گزارش شد ($P < 0.05$). بین معدل تحصیلی دانشجویان و عادات مطالعه در حوزه‌های مدیریت زمان ($P = 0.036$ و $r = 0.081$)، توانایی خواندن ($P = 0.003$ و $r = 0.444$)، یادداشت برداری ($P = 0.003$ و $r = 0.116$) همبستگی مثبت و معناداری وجود داشت.

بحث

میانگین کلی عادات مطالعه‌ی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه $47/38 \pm 4/85$ گزارش شد، با در نظر گرفتن این نکته که حداکثر نمره‌ی عادات مطالعه از ۱۰۰ محاسبه گردیده بود می‌توان چنین گفت که وضعیت عادات مطالعه‌ی دانشجویان در سطح متوسط است و با سطح ایده آل آن فاصله‌ی زیادی دارد. یافته حاضر با مطالعات صورت گرفته در سایر دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور هم خوانی دارد بطوریکه ترشیزی و همکاران در بیرجند (ترشیزی و همکاران، ۲۰۱۳) آبادی در زاهدان (آبادی و ریگی، ۲۰۱۳)، کوشان و حیدری در سبزوار (کوشان و حیدری، ۲۰۰۷)، هاشمیان در اصفهان (هاشمیان، ۲۰۱۴) و فریدونی مقدم در آبادان (فریدونی مقدم، ۲۰۱۲) نشان دادند که اکثریت دانشجویان از مهارت‌ها و عادات مطالعه‌ی متوسطی برخوردار هستند. کم‌ترین میانگین نمره در بین حیطه‌های مختلف عادات مطالعه مربوط به حیطه‌های "یادداشت برداری" و "مدیریت زمان" بود به عبارت دیگر عمده مشکلات دانشجویان را در مرحله اول می‌توان در حیطه‌ی یادداشت برداری دانست بدین ترتیب که دانشجویان در یادداشت برداری از نکات مهم در حین تدریس استاد، یادداشت برداری از نکات اصلی حین خواندن مطالب کتاب و مقایسه‌ی یادداشت‌های کلاس درس با یادداشت‌های کتاب، با ضعف مواجه هستند. این یافته با مطالعات ترشیزی و همکاران در بیرجند و فریدونی مقدم و چراغیان در آبادان هم خوانی داشت (فریدونی مقدم، ۲۰۱۲؛ ترشیزی و همکاران، ۲۰۱۳). این در حالی است که مطالعه‌ی صورت گرفته توسط هاشمیان و همکاران در دانشجویان کتابداری اصفهان نشان داد که دانشجویان این دانشگاه از نمرات بهتری در حوزه‌ی یادداشت برداری

معرفی نمود (دیدارلو و خلخالی، ۲۰۱۴). دانشجویان متأهل در مقایسه با دانشجویان مجرد در حیطه ی وضعیت فیزیکی با مشکل بیشتری مواجه بودند. به نظر می رسد این اختلاف ناشی از آن باشد که وضعیت فیزیکی محیط مطالعه ی افراد متأهل در مقایسه با افراد مجرد قدری متفاوت است. اکثریت مطالعات بررسی شده توسط محقق اختلاف آماری معناداری را بین وضعیت تأهل با عادات مطالعه نشان نمی دهند بطوریکه مطالعه ی زرشناس و همکاران، مشایخی و همکاران و استنلی جورج فاقد اختلاف آماری معناداری در این حوزه بودند (زرشناس و همکاران، ۲۰۱۴؛ مشایخی و همکاران، ۲۰۱۴؛ استنلی جورج، ۲۰۱۴). به نظر می رسد متغیرهای اجتماعی و فرهنگی توجیه کننده ی عدم هماهنگی مطالعه ی حاضر با اکثریت مطالعات باشد. در مقایسه ی عادات مطالعه ی دانشجویان بر حسب رشته ی تحصیلی آنها، چند یافته حائز اهمیت بود؛ دانشجویان رشته مامایی در حوزه های مدیریت زمان و انگیزش یادگیری وضعیت بهتری از سایر رشته ها داشتند در توجیه این مسئله می توان خاطر نشان کرد که دانشجویان رشته مامایی همگی دختر هستند و در مطالعه ی حاضر نشان داده شد که دانشجویان دختر در مقایسه با دانشجویان پسر از وضعیت عادات مطالعه ی بهتری برخوردار هستند. از طرفی دانشجویان رشته بهداشت در حوزه های انگیزش یادگیری و یادداشت برداری بسیار ضعیف عمل کرده بودند، شاید بتوان این موضوع را ناشی از نگرش این دانشجویان در خصوص آینده شغلی این رشته دانست، بطوریکه در مطالعه صمدی و همکاران که بر روی دانشجویان رشته ی بهداشت در دانشگاه علوم پزشکی همدان انجام شد نگرش اکثریت این دانشجویان در خصوص آینده شغلی خود نگرشی نامطلوب بود (صمدی و همکاران، ۲۰۱۰). بین عملکرد تحصیلی دانشجویان (بر مبنای معدل تحصیلی آنها) و عادات مطالعه ی آنها همبستگی مثبت و معناداری وجود داشت به عبارت دیگر دانشجویان با عادات مطالعه ی بهتر عملکرد تحصیلی بهتری داشتند این یافته با مطالعه ی شמושکی و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی گلستان هم جهت بود از طرفی مطالعه کرید و کونسل همبستگی بسیار قدرتمندی بین عادات مطالعه و عملکرد تحصیلی دانشجویان نشان می داد (کرید و کونسل، ۲۰۰۸). مطالعه ی ارگن نیز که بر روی ۵۱۰ نفر از دانش آموزان دبیرستانی در ترکیه انجام شد هم سو با یافته های حاضر است (ارگن، ۲۰۱۱). این مسئله تأییدی بر مزیت بکارگیری عادات مطالعه ی صحیح در دانشجویان علوم پزشکی می باشد، چراکه آنچه ما در مطالعه ی حاضر و سایر مطالعات شاهد آن هستیم این است

متوسط و شدید داشتند (محمدی و پرندین، ۲۰۱۴). در مطالعه ی حاضر نیز، دانشجویانی که مطالعه ای محدود به شب امتحان داشتند در پاسخ به یکی از گویه ها تحت عنوان "در آغاز امتحان احساس فشار روانی دارم" نشان دادند که از فشار روانی بیشتری در مقایسه با سایر دانشجویان برخوردار هستند. در مقایسه ی عادات مطالعه دانشجویان تحصیلات تکمیلی با سایر دانشجویان نشان داده شد که دانشجویان تحصیلات تکمیلی در حیطه های "مدیریت زمان" و "حافظه" از وضعیت بهتری برخوردار هستند. در ارتباط با برتری مدیریت زمان در دانشجویان تحصیلات تکمیلی، زرشناس و همکاران در مطالعه ای نشان دادند که دانشجویان با مقطع تحصیلی بالاتر در مدیریت زمان مشکل کمتری در مقایسه با دانشجویان دیگر دارند (زرشناس و همکاران، ۲۰۱۴). به نظر می رسد این موضوع با سطح تجربه ی اکادمیکی دانشجویان تحصیلات تکمیلی در ارتباط باشد. در مورد برخورداری از حافظه ای بهتر در دانشجویان تحصیلات تکمیلی باید گفت؛ دروس ارائه شده در این دوره ی تحصیلی به صورت تکمیلی ارائه می گردد (ترشیزی و همکاران، ۲۰۱۳) و یک دانشجوی تحصیلات تکمیلی پایه ای از دروس را قبلاً گذرانده و هم اکنون در این دوره به تکمیل اصول آموخته شده ی قبلی می پردازد لذا این دانشجویان بمنظور یادآوری مطالب آموخته شده با مشکل کمتری مواجه هستند. در این مطالعه دانشجویان دختر در سه حیطه ی انگیزش یادگیری، یادداشت برداری و برگزاری امتحانات وضعیت بهتری نسبت به دانشجویان پسر داشتند. فایومبو در مطالعه ی خود در هند نشان داد که دانشجویان دختر در مقایسه با دانشجویان پسر از عادات مطالعه ی مطلوب تری برخوردار هستند وی دانشجویان دختر را با انگیزه تر توصیف کرد و پیشنهاد نمود که در جهت برانگیختن انگیزه و علاقه در دانشجویان پسر باید تلاش های بیشتری صورت پذیرد (فایومبو، ۲۰۱۰)، در مطالعه ای دیگر که توسط خورشید و همکاران در پاکستان صورت گرفت؛ عملکرد تحصیلی و مهارت های مطالعه در دانشجویان دختر بهتر از دانشجویان پسر ارزیابی شد بطوریکه دانشجویان دختر در حیطه هایی چون آمادگی برای امتحان، تمرکز، یادداشت برداری و حافظه از دانشجویان پسر بهتر بودند (خورشید و همکاران، ۲۰۱۲). در مطالعات صورت گرفته در ایران؛ مطالعه ی ترشیزی و همکاران در بیرجند از برتری انگیزش یادگیری و یادداشت برداری در دانشجویان دختر حکایت داشت (ترشیزی و همکاران، ۲۰۱۳). مطالعه ی دیدارلو و خلخالی در ارومیه، حیطه ی آمادگی برای امتحانات را به عنوان حیطه ی برتر در دانشجویان دختر

supporting collegiate academic performance, *Perspectives on Psychological Science*, Vol.3, No.6, Pp.425-453.

Didarloo, A, Khalkhali, HR 2014, Assessing study skills among university students: an Iranian survey, *Journal of Educational Evaluation for Health Professions*, Vol.11, No.8, Pp.1-4. (In Persian)

Ergene, T 2011, The relationships among test anxiety study habits achievement motivation and academic performance among Turkish secondary school students, *Egitim ve Bilim*, Vol.36, No.160, Pp.320-331.

Fayombo, GA 2010, Gender differences in study habit, interest in schooling and attitude towards substance abuse among secondary school adolescents in Barbados, *Caribbean Education Research Journal*, Vol.2, No.Number, Pp.87-95.

Fereidounimoghadam, M, Cheraghian, B 2012, Study habits and their relationship with academic performance among students of Abadan school of nursing, *Journal of Strides Development Medical Education*, Vol.6, No.1, Pp.21-28. (In Persian)

Fergy, S, Heatley, S, Morgan, G, et al 2008, The impact of pre-entry study skills training programmes on students' first year experience in health and social care programmes, *Nurse Education in Practice*, Vol.8, No.1, Pp.20-30.

George, SS 2014, Study Habits And Demographic Characteristics of Women Distance Learners: A Comparative Study, *International Women Online Journal of Distance Education*, Vol.3, No.4, Pp.1-11.

Haghani, F, Khadivzade, T 2009, The effect of a learning and study skills workshop on talented students' learning and Study strategies in Isfahan University of Medical Sciences, *Iranian journal of medical education*, Vol.9, No.1, Pp.31-40. (In Persian)

Hashemian, M, Hashemian, A 2014, Investigating study Habits of Library and Information Sciences Students of Isfahan University and Isfahan University of Medical Sciences, *Iranian journal of medical education*, Vol.14, No.9, Pp.751-757. (In Persian)

که بکارگیری عادات مطالعه‌ی صحیح زمینه‌ی پیشرفت تحصیلی این دانشجویان را فراهم می‌آورد. یافته دیگر در مطالعه‌ی حاضر که می‌تواند تأییدی بر یافته‌ی قبلی باشد این است که دانشجویانی که سابقه‌ی مشروطی داشتند در مقایسه با سایر دانشجویان در اکثریت حوزه‌های عادات مطالعه عملکرد ضعیفی داشتند. به نوعی این موضوع نیز از اهمیت نقش عادات مطالعه بر عملکرد تحصیلی دانشجویان حکایت دارد. از نقاط قوت مطالعه‌ی حاضر می‌توان به تعداد زیاد نمونه‌های مورد مطالعه اشاره کرد بطوریکه کمتر مطالعه‌ای را در این زمینه می‌توان یافت که در این سطح از تعداد نمونه انجام شده باشد. همچنین مطالعه‌ی حاضر تمامی رشته‌های تحصیلی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه را پوشش داده است این درحالی است که اکثریت مطالعات صورت گرفته صرفاً محدود به یک رشته‌ی تحصیلی و یا مقطع تحصیلی بودند. در ارتباط با محدودیت مطالعه‌ی حاضر می‌توان به وضعیت روحی نمونه‌ها هنگام پرکردن پرسشنامه اشاره کرد که کنترل آن از عهده محقق خارج بود.

نتیجه گیری

مطالعه‌ی حاضر نشان داد که عادات مطالعه‌ی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سطح متوسطی است که با سطح ایده آل آن فاصله زیادی دارد لذا پیشنهاد می‌شود اصول مطالعاتی صحیح به دانشجویان از همان بدو ورود به دانشگاه آموزش داده شود. از طرفی عمده مشکلات دانشجویان در یادداشت برداری و مدیریت زمان بود که ضرورت تمرکز هرچه بیشتر بر این دو حوزه احساس می‌شود. دانشجویان بهداشت در مقایسه با سایر دانشجویان در حوزه‌های انگیزش یادگیری و یادداشت برداری با مشکلات عدیده‌ای رو به رو هستند، این مسئله ضرورت برنامه‌ریزی جهت آینده‌ی شغلی بهتر در این رشته تحصیلی و برگزاری کارگاه‌ها و کلاس‌های انگیزش تحصیلی را نشان می‌دهد.

تشکر و قدردانی

از کلیه‌ی دانشجویانی که صمیمانه ما را در انجام این طرح یاری نمودند تشکر و قدردانی می‌شود.

References

- Abazari, Z, Rigi, T 2013, Study Habits and Skills of Students in Zahedan University of Medical Sciences, *Iran, Director General*, Vol.9, No.5, Pp.848-861. (In Persian)
- Credé, M, Kuncel, NR 2008, Study habits, skills, and attitudes: The third pillar

- Nourian, AA, Mousavinasab, N, Fahri, A, et al 2006, Medical Students' Study Skills and Habits in Zanjan University of Medical Sciences, *Iranian journal of medical education*, Vol.6, No.1, Pp.101-107. (In Persian)
- Ravari, A, Alhani, F, Anoosheh, M, et al 2008, The pattern of time management in college students of Kerman University of Medical Sciences in the year 2006, *Iranian South Medical Journal*, Vol.11, No.1, Pp.76-84. (In Persian)
- Samadi, MT, Taghizadeh, J, Kashitarash Esfahani, Z, et al 2010, Evaluating environmental health students' attitudes toward their discipline and future career in Hamedan University of medical sciences in 2008, *Iranian journal of medical education*, Vol.9, No.4, Pp.331-336. (In Persian)
- Shahidi, F, Dowlatkah, HR, Avand, A, et al 2014, A study on the quality of study skills of newly-admitted students of Fasa University of Medical Sciences, *Journal of Advances in Medical Education & Professionalism*, Vol.2, No.1, Pp.45-50. (In Persian)
- Torshizi, M, Varasteh, S, Poor Rezaei, Z, et al 2013, Study Habits in Students of Birjand University of Medical Sciences, *Iranian journal of medical education*, Vol.12, No.11, Pp.866-876. (In Persian)
- Zarshenas, L, Danaei, SM, Mazarei, E, et al 2014, Study skills and habits in Shiraz dental students; strengths and weaknesses, *J Educ Health Promot*, Vol.3, Pp.44. (In Persian)
- Khurshid, F, Tanveer, A, Qasmi, F 2012, Relationship between study habits and academic achievement among hostel living and day scholars' university students, *British Journal of Humanities and Social Sciences*, Vol.3, No.2, Pp.34-42. (In Persian)
- Koushan, M, Heydari, A 2007, Study habits in students of Sabzevar School of medical sciences, *journal of Sabzevar University of medical sciences*, Vol.13, No.4, Pp.185-189. (In Persian)
- Mashayekhi, F, Rafati, S, Mashayekhi, M, et al 2014, The relationship between the study habits and the academic achievement of students in Islamic Azad University of Jiroft Branch, *International Journal of Current Research and Academic Review*, Vol.2, No.6, Pp.182-187. (In Persian)
- Mohammadi, M, Parandin, S 2015, Evaluation of Exam Anxiety Level among Kermanshah University of Medical Sciences Students and its Association with Demographic Characteristics in 2014, *The Journal of Medical Education and Development*, Vol.10, No.3, Pp.227-236. (In Persian)
- Naderi, F, Shabani, A, Abedi, M 2010, Reading Behavior in Postgraduate Students of Isfahan University in Digital Environment in Base Demographic Elements, *Journal of Academic Librarianship and Information Research*, Vol.44, No.1, Pp.51-72. (In Persian)

Students' Study Habits and its Association With Demographic Characteristics at Kermanshah University of Medical Sciences in 2015

Mohammad Mehdi Mohammadi ¹

Roghayeh Poursaberi ^{2,*}

Mohammad Hassan Omidvar borna³

¹: School of Nursing and Midwifery, Students Research committee, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.

²: Instructor, Department of Education, Payame Noor University, Iran.

³: Faculty member, School of Medicine, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.

Abstract: Study habits of a person determines the academic progress, therefore, this study aimed to determine study habits among students at Kermanshah University of Medical Sciences and its association with demographic characteristics, too. This descriptive-analytic study encompassed 669 students including 330 graduate students and 339 under graduate and doctoral students. The sampling method in graduate group was census, but stratified random sampling was used in another group. Data were gathered using study habit inventory questionnaire PSSHI) and then were analyzed by SPSS¹⁶ through independent t test, one-way ANOVA, and Pearson correlation. The total mean score of the students' study habits estimated 47.38 ± 4.85 that the lowest average score among the different fields was related to the scope of the taking notes (41.85 ± 21.14) and time management (42.36 ± 15.71); moreover, students in the fields of health had the lowest average in taking notes and learning motivation. There was a significant relationship between some subscales of study habits and sex, marital status, field of study, exam preparation time ($P < 0.05$), although there wasn't any significant relationship between study habits and living places ($P > 0.05$). The study habits among students studying at Kermanshah University of Medical Sciences was in moderate level that was so far from an ideal level, therefore, it is recommended that principles of correct study should be considered at the initial entrance to university education.

Keywords : Study Habits, Students, Study Skills.

***Corresponding author:** Instructor, Department of Education, Payame Noor University, Iran.

Email: Salahshoor23@gmail.com